

Matematiikan kertauskurssit ja osaaminen yliopisto-opintojen alussa

Pääkirjoitus

Matematiikan osaamisesta on puhuttu paljon eri yhteyksissä. Yliopistoilla on erityisesti huomattu tarve lukiomatematiikan kertauskursseille. Tällaisia ovatkin eri yliopistot kehittäneet hiukan eri lähtökohdista ja hiukan eri kohderyhmille. On nimittäin melko eri tilanne, pitääkö varmistaa, että jokainen pitkän matematiikan kurssi on riittävän hyvin hallussa, jotta ensimmäisen vuoden matematiikan opinnot sujuvat, vai onko varmistettava se, että matematiikkaa lähinnä menetelmänä opiskelevalla ihmisellä on riittävä hallinta lukiomatematiikan perusteista.

Kertauskursseihin liittyy periaatteellinen dilemma: voidaanko yliopistossa antaa opintopisteitä kurssista, joka ei sisällä sen erityisempää yliopistosisältöä, vaan jossa vain kerrataan jo toivottavasti aiemmin opiskeltuja sisältöjä? Jos voidaan, niin mihin kokonaisuuteen tällaiset opintopisteet voidaan hyväksyä?

Toinen puoli tietenkin on pohdinta siitä, että ei myöskään ole hyvä, jos ihmiset tulevat kursseille vajavaisella osaamisella. He eivät todennäköisesti saa niin paljon kursseista irti kuin pitäisi, eikä tilanne välttämättä ole hyvä muillekaan kurssilaisille.

Moniin kieliin verrattuna matematiikan tilanne on kuitenkin varsin lohdullinen. Yle raportoi joulukuussa 2025 [1], että jatkossa joidenkin yliopistojen joihinkin kielten tutkinto-ohjelmiin voi päästä, vaikka kieltä ei olisi opiskellut aiemmin. Ylen artikkeli kertoo, että tällöin opiskelijan on tarkoitus ensimmäisen opiskeluvuo-

den aikana saada sellainen kielitaito, joka vastaa lukion lyhyttä oppimäärää. Tämän jälkeen voi jatkaa perusopintoihin. Ratkaisun takana on se, että useita vieraita kieliä opiskellaan nykyään hyvin vähän. Tämä näkyy myös esimerkiksi eri kielten kirjoittajamäärissä ylioppilaskokeessa. Siinä missä kevään 2026 pitkän ja lyhyen matematiikan kokeisiin on ilmoittautunut yhteensä 29340 kokeilasta, esimerkiksi pitkän ja lyhyen saksan kokeisiin tänä keväänä on ilmoittautunut yhteensä 1341 kokeilasta ja pitkän ja lyhyen ranskan kokeisiin 852 kokeilasta [2].

Ylioppilaskokeiden kielten kirjoittajien laskutrendistä olen itsekin kirjoittanut Solmun pääkirjoituksessa 3/23 näkökulmana se, että alamäki alkoi jo merkittävästi ennen korkeakoulujen yhteisvalinnan pisteuudistusta, jossa pitkän matematiikan kokeesta sai reilusti pisteitä. Pisteytystä on itse asiassa jälleen uudistettu: ensi syksystä alkaen pitkä matematiikka ei enää anna niin paljon pisteitä kaikilla aloilla. Toistaiseksi tämän uudistuksen merkitys kirjoittajamäärien kannalta näyttää pieneltä: edelliseen kevääseen verrattuna pitkän matematiikan kokeeseen on ilmoittautunut 390 kokeilasta eli 2,69 % vähemmän kuin vuotta aiemmin ja lyhyen matematiikan kokeeseen on ilmoittautunut 1024 kokeilasta enemmän [2]. Pitkän matematiikan kokelas määrän väheneminen on siis hyvin vähäistä, eikä todennäköisesti vaikuta mitenkään siihen, millaisilla esitiedoilla opiskelijat tulevat yliopistolle.

Anne-Maria Ernvall-Hytönen

Viitteet

- [1] Minna Matintupa. Yliopistojen kieliopinnot avataan ummikoille – professori syyttää peruskoulua suomalaisten kielitaidon näivettymisestä. Yle 12.12.2025.

<https://yle.fi/a/74-20199131>

- [2] Ylioppilastutkintoon osallistujat kokeittain (kaikki kokelaslajit) tutkintokerrat kevät 2025 ja kevät 2026.

<https://tiedostot.ylioppilastutkinto.fi/ext/stat/FB2026KT2001.pdf>